



NORRLANDS NÄTVERK
FÖR MUSIKTEATER & DANS

Org nr 222000-1313

ÅRS- REDOVISNING 2014

Styrelsen för Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD) avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2014-01-01 – 2014-12-31

Innehåll:

Sid	2	Förvaltningsberättelse
Sid	15	Resultaträkning
Sid	16	Balansräkning
Sid	17	Kassaflödesanalys
Sid	18	Redovisningsprinciper
Sid	29	Noter till resultaträkning
Sid	20	Noter till balansräkning
Sid	20	Styrelsens underskrift

Kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD)

NMD – är ett kommunalförbund bildat av landstingen i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland. I NMD ingår en barn- och ungdomsoperaensemble inom Estrad Norr i Östersund, Norrdans i Härnösand, NorrlandsOperan i Umeå samt Piteå Kammaropera. NMD:s uppdrag är att:

- Medverka till att musikteater och dans blir tillgänglig för alla i Norrland
- Administrera till NMD givna gemensamma bidrag
- Etablera NMD lokalt och regionalt samt utveckla nationella och internationella kontakter
- Övergripande koordinera de i förbundet ingående konstnärliga enheterna.

Den ekonomiska basen för NMD är ett statligt verksamhetsbidrag för ensemblernas turnéverksamhet. Förbundet leds av ett förbundsfullmäktige där respektive landsting väljer två ledamöter och två ersättare vardera. Fullmäktige i sin tur utser en styrelse bestående av fem ledamöter och fem ersättare. Mandatperioden för förbundsfullmäktige och styrelse sammanfaller med de allmänna valen till landstingen. Styrelsens ordförande för åren 2011-2014 är Jan-Erik Ögren. Kommunalförbundet har en anställd koordinator med uppgift att ansvara för förbundets administration och ärendebereidning, att medverka till att utveckla samarbetet mellan ensemblerna, att bereda, följa upp och utvärdera det statliga verksamhetsbidraget samt att i övrigt utföra de uppdrag som styrelsen och/eller förbundsfullmäktige beslutar om. Tomas Wennström är anställd som koordinator med fast anställning motsvarande 60 procent av heltid.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Viktiga händelser inom NMD och ensemblerna under året

NMD:s verksamhet under året har präglats av ensemblernas konstnärliga verksamhet och turnerande föreställningar. Umeås utnämning till Europas kulturhuvudstad 2014 har också varit märkbar inom de olika ensemblernas verksamhet. Det gäller framför allt NorrlandsOperan och Piteå kyrkoopera.

Region Västerbotten och NMD har efter en utvärdering, som konstaterade att samarbetet har fungerat bra, beslutat att förlänga överenskommelsen om fördelningen av det statliga och de regionala verksamhetsbidragen för 2014. Bidraget för 2014 blev 10 719 000 kronor. Under hösten 2013 beslutade NMDs styrelse och förbundsfullmäktige att fastställa förslagen till indikatorer och internkontrollreglemente för NMDs verksamhet.

NorrlandsOperan har under kulturhuvudstadsåret 2014 haft en mycket omfattande verksamhet och en rad uppmärksammade och välbesökta föreställningar. Under våren firade NO sitt 40-årsjubileum med en stor och uppskattad jubileumskoncert med symfoniorkestern och solister i världsklass som bjöd på en kavalkad av operapärlor ur NorrlandsOperans 40 åriga historia. Det var en konsert som också var ute på turné och spelade för fulla hus med stöd av NMD i de fyra norrlandslänen. Dessutom har NO haft ansvaret för samordningen av ”River Stories” som var ett 60-tal olika föreställningar, projekt och evenemang som tog sin utgångspunkt i älvarna och dess betydelse för utvecklingen av Västerbotten och dess kultur. Målet var att öka det regionala engagemanget, stärka arrangörsföreningarna och lokala aktörers aktiviteter och samverkan.

Under hösten hade NO två större premiärer och föreställningar. I augusti hade man premiär och genomförde fem utsålda och uppskattade föreställningar utomhus på världens största operascen och inför sammanlagt 10 000 besökare i nära samarbete med det katalanska scenkonstkollektivet La Fura dels Baus av operan ”Elektra”. Det var den största produktion som NO någonsin har genomfört. Föreställningen visades på SVT den 22 november.

I oktober hade NO urpremiär med ”Blanche & Marie”, en nyskriven opera av Mats Larsson Gothe och Maria Sundqvist som NorrlandsOperan och som har beställt speciellt för kulturhuvudstadsåret. Även den hade utsålda föreställningar och fick mycket uppskattande uppmärksamhet både nationellt och internationellt. Under våren 2015 planerar NO att sätta upp och turnera med Mozarts ”Figaros

bröllop” i de fyra norrlandslänen. Under hösten 2015 kommer NO att sätta upp ”Rigoletto” i regi av Kristofer Steen som 2012 regisserade ”La Bohème”.

Piteå kyrkoopera hade premiär den 4-5 oktober 2014 i Stadskyrkan i Umeå med sitt nyskrivna musikverk ”Hjärtats nycklar” som var specialbeställt inför kulturhuvudstadsåret i Umeå och genomfördes i samarbete med Svenska kyrkan i Umeå. Idéen och samarbetet påbörjades redan 2011 i samråd med Kyrkorådet och på initiativ av NorrlandsOperans ordförande Georg Andersson

Verket bygger på en bok av före biskopen Martin Lönnebo. Den danske kompositören Peter Bruun har skrivit musiken som blandar klassisk musik med inslag av folkmusik och jazz. Ylva Eggehorn har skrivit libretto. PK var sedan ute på turné med stöd av NMD och spelade i Piteå, Boden, Kramfors och Sundsvall. PK blev tvingade att avbryta turnén och ställa in föreställningen i Örnsköldsvik på grund av att dirigenten Mats Rodin hastigt avled i Sundsvall.

Inför 2015 planerar PK att sätta upp ännu ett nyskrivet verk ”Boris Christ” av Daniel Pedersen (libretto) och Marcus Fjellström (musik) som båda också har anknytning till Västerbotten. Handlingen kommer att utspela sig på en filmduk och musiken kommer att variera från akustiskt till elektroniskt och innehålla en blandning av både digitalt och ”live”.

Norrdans hade i början av mars 2014 urpremiär i Härnösand med ett nytt dans- och musikverk ”Middle of Nowhere” med nio dansare och koreografi av Fernando Melo. Det var en annorlunda föreställning med delbar scen och närhet till publiken. Den turnerade sedan med stöd av NMD i alla fyra norrlandslänen under såväl våren som hösten med föreställningar i Östersund, Härnösand, Kramfors, Piteå, Skellefteå, Storuman, Sundsvall och Umeå. Från 1 maj 2014 vikarierar Robert Karlsson som danschef för Norrdans för Mira Helenius Martinsson som är föräldraledig till och med 30 juni 2015.

På midsommarafton hade Norrdans premiär för ett uruppförande. ”Sju gånger sju” var en dansföreställning där sju koreografer var inbjudna att skapa varsitt sju minuter långt verk inspirerade av varsin broder från brödraskaran i Aleksis Kivis finska nationalepos ”Sju bröder”. Föreställningen spelades 41 gånger, mestadels utomhus på olika musikfestivaler, stadstorg, hembygdsgårdar och äldreboenden i små och stora kommuner runt om i våra fyra nordliga län. Året avslutades med att Norrdans gjorde en kortare turné av föreställningen ”Windows” som består av korta stycken skapade av dansarna själva. Windows gavs bland annat på skolor i Sundsvall, Östersund och Umeå.

Under våren 2015 planerar ND att sätta upp en ny dansföreställning, ”À la Carte Norrdans”, som består av tre olika dansstycken; ett äldre verk av Mats EK ”Pas de Dans”, ett omarbetat verk av Yossi Berg och Oded Graf ”Black Fairytale” samt ett helt nyskrivet verk ”I went out some nights” av Anthony Missen. Under våren kommer också ND att genomföra sin årliga arrangörsutbildning i Härnösand. Under hösten 2015, i samband med att ND firar sitt 20-årsjubileum, planerar man sätta upp ett nybeställt orkester- och dansverk som är inspirerad av boken ”Lille prinsen”.

Estrad Norr genomförde under sommaren 2014 en turné med sång- och musikföreställningen ”Sångbus” på tio olika stationer längs inlandbanan innan semestern. Turnén avslutades på Jamtli på nationaldagen inför tiotusen i publiken. Det var en föreställning med sång, både enskilt och tillsammans med publiken, för att stimulera och väcka lusten att sjunga.

Under hösten hade Estrad Norr premiär med ett nyskrivet musikteaterverk ”Utanförskapet” av Fredrik Westin och Roger Rådström, ett musikverk som blandar både klassisk och rockmusik och som i första hand vänder sig till unga människor. Handlingen kretsar kring bristen på omgivningens förståelse för olika individuella skillnader och egenskaper som ofta får stå åt sidan för en ibland fyrkantig mall som kanske inte passar alla. EN genomförde sedan 27 olika föreställningar på turné med stöd av NMD i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Den kommer också att spelas på några orter i Norrland under våren 2015.

Under 2015 planerar EN att sätta upp ännu ett nyskrivet sång- och musikverk ”Karlsson på taket” som baseras på Astrid Lindgrens berömda bok och som i första hand kommer att vända sig till låg- och mellanstadiet.

Styrelsemöten 2014

Styrelsen har under året haft fyra protokollförda möten. Genomgående teman för alla styrelsemöten under året har varit rapporteringen från verksamheten och ensemblerna, fördelningen av det statliga verksamhetsbidraget (turnébidrag och publikbussar), diskussioner om NMD-historiken och hur NMD och ensemblerna kan bidra till att öka tillgängligheten både fysiskt och digitalt

25 februari/Umeå

Årets första styrelsemöte hölls den 25 februari. Det inleddes med en uppföljning av verksamheten och fastställande av årsredovisningen för 2013 och beslut om fördelning av 2014-års statliga turnébidrag och bidrag för ökad tillgänglighet. Årsredovisningen för 2013 visar att ensemblerna gjorde 118 föreställningar i samband med turnéer i norra Sverige. Totalt nådde ensemblerna en publik på 39 olika orter som fick möjlighet att uppleva musikteater och dans under 2013. Den totala publiken på årets föreställningar var 20228 personer, vilket var en ordentlig ökning i jämförelse med de närmast föregående åren. Styrelsen beslutade också att finansiera och erbjuda NMDs förre koordinator Jan Johansson ett uppdragavtal för att skriva en historik över NMDs verksamhet 1996-2014.

19 maj/Östersund

Nästa styrelsemöte hölls den 19 maj i Östersund och infattade ett studiebesök och samtal med anställda i Estrad Norr. Styrelsen fastställde också inriktningsmål och arbetsplan för NMDs verksamhet 2015 med följande tillägg i inriktningsmålen: ”Medverka till att erbjuda alla boenden i alla kommuner i de fyra nordliga länen möjlighet att uppleva opera/musikteater och dans. I arbetsplanen: ”NMD ska också bidra till att öka den geografiska, fysiska och virtuella tillgängligheten för musikteater och dans för alla i norra Sverige.”

Dessutom beslutade styrelsen att inför förbundsfullmäktige lämna förslag till budget för 2015 som ska ligga till grund för NMDs ansökan om administrativt anslag från respektive landsting/region. Vart och ett av landstingen/regionerna föreslogs bidra med ett administrativt bidrag om 200 000 kronor, vilket innebar en ökning med 2,5 procent jämför med anslaget de senaste fem åren. Styrelsen föreslog också att NMD hos Region Västerbotten ansöka om ett statligt verksamhetsanslag för 2015 med 11 000 000 kronor.

16 september/Umeå

Årets tredje styrelsemöte hölls den 2 september. NMDs koordinator informerade om möte med de regionala kulturcheferna för de fyra norrlandslänen. Därefter diskuterade styrelsen hur relationerna, informationen och samverkan mellan NMD, ensemblerna och de regionala kulturcheferna ska kunna utvecklas och utformas i framtiden. En tredje budgetuppföljning visade ett resultatöverskott 108 687 kronor som framför allt berodde på lägre resekostnader för koordinator och styrelse, ännu ej utbetalt arvode för NMD-historiken och ej beställd Rollup för marknadsföring.

Styrelsen diskuterade också hur man kan utveckla sina mötesformer. Styrelsen var överens om att den nya tekniken har utvecklats på ett sådant sätt att den numera ger möjligheter att anordna vissa styrelsemöten på distans, digitalt och virtuellt via Skype eller videokonferenser, för dem som har långa avstånd. Styrelsen var också överens om värdet av att träffas fysiskt, men att det kan ske när styrelsen ska utvärdera föregående års verksamhet och fastställa budget och fördelning för kommande års verksamhet. Gärna i samband med någon premiär och besök av någon av ensemblerna inom NMD.

Därefter presenterade Jan Johansson, f.d. koordinator för NMD, ett första utkast till NMD-historik som han har arbetat med det senaste året. Utkastet hade också presenterats för de konstnärliga ledarna inom NMD innan styrelsemötet. Styrelsen var överens om att historiken innehöll en bra beskrivning och sammanfattning av NMDs verksamhet och utveckling under 1996-2014 och bidrog med några kompletterande synpunkter och förslag. Avslutningsvis diskuterade styrelsen möjligheter och förutsättningar att än mer öka den digitala tillgängligheten på mindre orter som idag inte har fysisk tillgång till NMD-ensemblernas olika produktioner och föreställningar, till exempel via ”live-streaming” som blir allt mer vanlig idag.

3 december/Umeå

Årets sista och fjärde styrelsemöte ägde rum den 3 december. Jan-Erik Ögren, NMDs ordförande, informerade om mötet som han och NMDs koordinator hade haft med de regionala kulturcheferna i Norrlandslänen. Det var ett konstruktivt samtal med utgångspunkt om hur alla tillsammans kan bidra till att utveckla samverkan mellan NMD, ensemblerna, de regionala kulturcheferna och de regionala kulturplanerna. Det finns många gemensamma utmaningar, bland annat de ökade möjligheterna till ökad tillgänglighet med hjälp av den digitala och virtuella tekniken. Det hänger också ihop med frågan hur alla tillsammans kan bidra till att stärka och utveckla arrangörsföreningarna runt om i de fyra Norrlandslänen.

NMDs koordinator presenterade ett nytt redovisningsunderlag för ensemblernas NMD-produktioner och bidragen för ökad tillgänglighet. Underlaget bygger på redovisningar av uppgifter som NMD behöver för vår verksamhetsredovisning och för redovisningen till Kulturrådets kulturdatas.

Styrelsen beslutade att godkänna den slutgiltiga utbetalningen av statsbidraget för 2014 för ensemblernas verksamhetstöd och bevilja bidrag för ökad tillgänglighet för sommaren och höstens produktioner under 2014. Styrelsen beslutade också att godkänna förslaget till historik och ge ordförande i samråd med koordinator i uppdrag att, enligt offertförslag, se till att layout och tryckning slutförs.

Tjänstmannamöten 2014

Under året har koordinatören haft fyra möten tillsammans med ensemblernas konstnärliga ledare, samt två möten med norrlandstingens/regionernas kulturchefer.

Genomgående för alla dessa möten är att NMD fungerar som en mötesplats för att de olika ensemblerna ska kunna informera varandra om läget i organisationen, vilka konstnärliga satsningar som är på gång och resonera om framtida möjligheter till eventuella samarbeten. Vid alla möten med de konstnärliga ledarna lämnas information om ärenden till kommande möten med styrelsen.

Mötena med landstingens/regionens kulturchefer har framför allt berört den nya kultursamverkansmodellen, de regionala kulturplanerna och hur vi kan utveckla samverkan mellan ensemblerna, NMD och de lokala arrangörsföreningarna. Andra frågor som också har diskuterats är hur ensemblerna och NMD kan medverka till att öka den fysiska och utveckla den digitala tillgängligheten för olika föreställningar.

PRODUKTIONER 2014

Åtta turnerande NMD produktioner

Totalt åtta produktioner från ensemblerna har under 2014 gått på turné och/eller nyttjat bidraget för öka tillgänglighet inom NMD-området och därmed utgjort underlag för fördelning av det statliga turnébidraget.

- NorrlandsOperan *Jubileumskonsert 40 år*
- Norrdans *Middle of Nowhere*
Sju gånger sju
Windows 2014
- Estrad Norr *Babar*
Sångbus
Utanförskapet
- Piteå Kammaropera *Hjärtats Nycklar*

Det förtjänar att nämnas att tre av årets uppsättningar var uruppföranden. Det finns en stark tradition inom ensemblerna att beställa nya verk.

Inte enbart NMD-turnéer

Ensemblerna gjorde under 2014 även andra uppsättningar av musikteater och dans än de som var ute på turné inom NMD-området. Alla ensembler var, mer eller mindre och på olika sätt, involverade i ett eller flertal föreställningar inom ramen för kulturhuvudstadsåret.

Under våren ingick Teater Barda, som ingår i Estrad Norr, i det storslagna teaterprojektet ”Norrländsk passion”. Under sommaren hade Estrad Norr och Teater Västernorrland nypremiär och publiksuccé av Vildhussen i Döda fallet.

NorrlandsOperan genomförde ett flertal större konserter, dansföreställningar, festivaler och operaföreställningar, varav operan Elektra som uppfördes i samarbete med det katalanska scenkonstkollektivet La Fura dels Baus på världens största operascen med fem föreställningar utomhus inför en publik på tiotusen personer. Därutöver var NorrlandsOperan koordinatör för projektet River Stories som innefattade ett 60-tal olika föreställningar och evenemang av musik, teater, film och berättarföreställningar runt om i hela Västerbotten.

Föreställningar utanför och i hemlandet

Under 2014 gav ensemblerna 148 föreställningar i samband med turnéer. Av dessa genomfördes 80 föreställningar (55 procent) utanför ensemblernas hemlän. Sammantaget för året 2014 ser det ut enligt följande;

År 2014 Ensemble	Utanför hemlandet		I hemlandet		Totalt föreställningar	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Estrad Norr	22	47 %	25	53 %	47	100 %
Piteå Kammaropera	4	67 %	2	33 %	6	100 %
Norrdans	49	56 %	38	44 %	87	100 %
NorrlandsOperan	5	62 %	3	38 %	8	100 %
Totalt	80	55 %	70	45 %	148	100 %

Totalt har ensemblerna haft 148 föreställningar under 2014. Det är fler om man jämför totala antalet i genomsnitt de senaste fem åren. Under åren 2009-2013 är genomsnittet 115 föreställningar. Det är framför allt Norrdans som har haft betydligt fler föreställningar. De övriga ensemblerna ligger inom genomsnittet för de senaste fem åren. Norrdans och Estrad Norr fortsätter att vara de två ensembler som levererar det största antalet föreställningar både i hemlandet och utomlän.

NMDs styrelse och förbundsfullmäktige har beslutat att om den genomförda andelen föreställningar utanför hemlandet är mindre eller större än tio procent än vad som har uppgetts i den beviljade ansökan i början av året för turnéverksamhet så sker en omfördelning mellan ensemblerna. Redovisningen för 2014 visar att avvikelserna inte är så stora att de föranleder någon åtgärd eller återbetalning av de tidigare fastställda beloppen.

Verksamhetsindikatorer och prestationer

NMD:s förbundsfullmäktige beslutade hösten 2010 att verksamheten årligen skall följas upp för ett antal indikatorer där tillgängligheten analyseras genom de olika länens och ensemblernas andel av det totala antalet föreställningar.

Län	Befolkningsandel	Andel egna föreställningar av resp ensemble per län 2014	Egna ensembles andel 2013
Jämtland	15 %	39 %	53 %
Norrbotten	28 %	8 %	33 %
Västernorrland	28 %	50 %	44 %

Västerbotten	29 %	49 %	62 %
--------------	------	------	------

Med befolkningsandel menas respektive läns andel av befolkningen i de fyra nordliga länen. Ser man på fördelningen av totala antalet föreställningar inom NMD-området under 2014 ligger Jämtland och Västernorrland, som vanligt, betydligt högre i förhållande till sin befolkningsandel. Västerbotten ligger också högre i fördelningen mellan antalet föreställningar och befolkningsandel. Den största avvikelserna finns för Norrbottens län som ligger tydligt under den förväntade andelen föreställningar under året. Denna fördelning mellan länen och befolkningsstorlek följer i stort sett samma utveckling om man gör en jämförelse över en femårsperiod.

Om man jämför den egna ensemblens andel av antalet föreställningar i förhållande till befolkningsandel i respektive hemlän ser man att Norrdans (44 procent i Västernorrland) och Estrad Norr (53 procent i Jämtland) ligger högt utan att det inverkar allt för negativt på utomlänsvärksamheten. Under föregående år hade Norrdans betydligt högre inomlänsvärksamhet (64 procent) medan Estrad Norr hade samma procentandel. NorrlandsOperan i Västerbotten hade också en högre, 62 procent, inomlänsvärksamhet under 2014 jämfört med föregående år då man hade 41 procent.

Här utmärker sig Norrbotten och Piteå Kyrkoopera när det gäller en betydligt lägre andel föreställningar vad det gäller den totala andelen i förhållande till sin befolkningsandel i jämförelser med övriga län och ensembler. Detta förhållande har varit bestående under en längre tid. Några förklaringar kan vara att det är svårt att sälja in skol/förskoleföreställningar i Norrbotten. (Norrbottensmusiken och Norrbottensteatern täcker upp en stor del av behovet) samtidigt som den egna ensemblen har en relativt låg andel föreställningar i hemlänet. Detta har uppmärksammats och diskuterats både i styrelsen och i möte med de konstnärliga ledarna, producenter och marknadsförare. Alla är överens om att förbättra samarbetet med att marknadsföra varandras föreställningar i de egna länen. Däremot har Piteå kyrkoopera ökat sin andel föreställningar utomlän i jämförelse med föregående år.

Vad gäller Västerbotten är det värt att notera att inom länet har fördelningen av antalet föreställningar i olika kommuner blivit bättre under 2014 i jämförelse med föregående år. Under 2013 spelades ca 60 procent av alla föreställningar i Umeå. Under 2014 var det 35 procent. Detsamma gäller Estrad Norr som 2013 hade ett stort antal föreställningar i Östersund. Under 2014 spelades betydligt fler (60 procent) utanför den egna hemorten.

Det finns naturliga förklaringar till att både Umeå och Östersund har många föreställningar. Båda dessa orter har bättre spellokaler, kan erbjuda fler publikplatser och har en större publikpotensial. Därför är de attraktiva spelorter också för övriga ensembler. NorrlandsOperans uppdrag inom NMD är också att erbjuda större uppsättningar som endast kan spelas på ett begränsat antal scener.

Vad gäller antalet besökta kommuner som hade föreställningar så var det fler under 2014 i jämförelse med föregående år. Under 2014 fick 28 kommuner besök av en eller flera av ensemblerna inom NMD. Under 2013 var det motsvarande 21 kommuner. Det är framför allt Norrdans och Estrad Norr som har kunnat utöka antalet besökta kommuner under 2014. Vad gäller Piteå Kyrkoopera och NorrlandsOperan så ligger de nära genomsnittet för besökta kommuner de fem senaste åren. Det innebär för 2014 följande:

- Piteå Kammaropera: 5 besökta kommuner 2014 (Genomsnitt för 2009-2013: 7)
- NorrlandsOperan: 6 besökta kommuner 2014 (Genomsnitt för 2009-2013: 5)
- Norrdans: 22 besökta kommuner 2014 (Genomsnitt för 2009-2013: 15)
- Estrad Norr: 18 besökta kommuner 2014 (Genomsnitt för 2009-2013: 12)

Alla ensembler bidrar dessutom, förutom de produktioner som går på NMD-turné, också med uppsättningar som enbart spelas i hemlänet och som inte redovisas här.

Nyckeltal för verksamheten 2010-2014

För att ge en uppfattning om resultatet av samarbetet i nätverket NMD presenteras några nyckeltal för åren 2010-2014 för att ge en uppfattning om hur utvecklingen ser ut i några olika avseenden.

Nyckeltal	2010	2011	2012	2013	2014
Turnerande uppsättningar	8	7	8	8	8
Antal föreställningar	118	118	127	118	148
-varav dansföreställningar	61	47	54	58	87
Total publik	17408	17094	16925	20228	28393
Publik per föreställning	148	145	133	171	192
Föreställningar utanför hemlänen	60 %	59 %	57 %	55 %	55 %
Föreställningar, barn & ungdom	61 %	56 %	62 %	53 %	30 %
Föreställningar, antal kommuner	18	20	21	21	27
Publikbussar					
- antal kommuner	9	8	11	9	19
- antal bussar	65	37	54	89	42
- antal resenärer	3324	1441	2142	4519	1642
Nådda kommuner, totalt	27	28	32	30	32
Jämställdhet, andel kvinnor bland konstnärlig personal	37 %	40 %	42 %	42 %	39 %

Det totala antalet föreställningar under 2014 är 148. Det är en ordentlig ökning jämfört med föregående år och de senaste fem åren. Det är framför allt Norrdans som har haft betydligt fler turnerande dansföreställningar på fler orter än man brukar. En annan siffra som är värd att uppmärksamma är den totala ökningen av antalet besökande publik, som 2014 var 28 393. Det kan jämföras med genomsnittet, 17 730 besökande, de senaste fem åren. Här noterar styrelsen med glädje att den ökning av publikunderlaget som visade sig redan 2013 har ökat än mer under 2014. Det är en särskilt positiv utveckling med tanke på att publikunderlaget har varit sviktande de senaste åren.

Vad gäller andelen föreställningar utanför hemlänet så det jämförbart med föregående år. De största volymerna föreställningar har Norrdans (87 föreställningar) och Estrad Norr (47 föreställningar). En förklaring kan vara att i stort sett hela Estrad Norr produktion består av skolföreställningar där det är lättare att uppnå volymer. En annan förklaring är att Norrdans under sommaren 2014 gjorde ett stort antal dansföreställningar på annorlunda spelplatser, t ex på servicehem för äldre och utomhusfestivaler för äldre (19-25 år) ungdomar.

Det har i sin tur inneburit att den relativa fördelningen vad gäller den yngre (0-18 år) publiken är färre i jämförelse med den äldre publiken (26+) Det betyder inte att det har gjorts färre föreställningar för barn och unga i jämförelse med tidigare år. Piteå Kyrkoopera (6 föreställningar) och NorrlandsOperan (8 föreställningar) har gjort vardera en turnerande uppsättning.

Antalet kommuner som har fått direkta besök av föreställningar av någon av NMD-ensemblerna under 2014 var 27 kommuner. Det är en glädjande ökning i jämförelse med de senaste fem åren med tanke på att huvuduppgiften för NMD är att främja ensemblernas turnéverksamhet och att så många som möjligt i norra Sverige ska få möjlighet att ta del av professionell musikteater och dans.

Av årets föreställningar gavs 55 procent utanför ensemblernas hemlän. Den kommun som har haft flest föreställningar i Västerbotten är Umeå med 17, Skellefteå med 8, Storuman med 7 och Lycksele med 6 föreställningar. I Västernorrland ligger Härnösand i topp med 21 föreställningar följt Sundsvall med 12, Kramfors och Sollefteå med 7 respektive 6 föreställningar. I Jämtland har Östersund haft flest med 14 föreställningar, följt av Berg och Härjedalen med respektive 6 och Krokom med 4

föreställningar. I övriga kommuner som har haft besök av någon NMD-ensemble har de flesta haft 2-5 föreställningar.

Den stora ökning, (89 stycken) av antalet publikbussar och en fördubbling av antalet resenärer (4519 pers.) under föregående år har inte upprepat sig under 2014. Då var antalet bussar 42 stycken och totala antalet resenärer var 1642. De kommuner som hade flest antal bussresenärer var Åre, Krokomborg och Skellefteå.

Under 2013 var det framför allt NorrlandsOperan och Estrad Norr som hade en kraftig ökning av antalet bussar. Både Umeå och Östersund är större hemmaorter och har större scener för NorrlandsOperan och Estrad Norr. Det innebär att de kan sätta upp större föreställningar som är svåra att göra någon annanstans på grund av många orter i Norrland saknar större scener och orkesterutrymmen.

En sannolik förklaring till att NorrlandsOperan inte hade lika många besökande med buss är att Umeå var Europas kulturhuvudstad 2014. Det innebär att NO hade väldigt många olika och ofta utsålda dans- och musikföreställningar, såsom "Eugen Onegin", utomhusföreställningen "Elektra" och "Blanche & Marie". Kulturhuvudstadsåret innebär också att många orter i Västerbotten, tack vare projektet "River stories", anordnade 60-tal egna arrangemang och föreställningar.

En förklaring till att Estrad Norr nyttjade färre publikbussar kan vara att man genomförde en tågtournée med sång och musikföreställningen "Sångbus" under försommaren och besökte tio kommuner/orter längs inlandsbanan.

Andelen kvinnor bland den konstnärliga personalen har inte förändrats nämnvärt jämfört med föregående år, även om det har skett ökning andelen kvinnor inom den konstnärliga personalen de senaste åren. Under 2014 var fördelningen 39 procent kvinnor, 61 procent män av 189 personer.

Det bör dock noteras att det fortfarande finns skillnader vad gäller andelen kvinnor mellan olika kategorier anställda. Inom gruppen musiker är andelen kvinnor fortfarande 35 procent medan bland den konstnärliga personalen i övrigt 46 procent.

I kategorin "konstnärlig personal" ingår sångare, skådespelare, musiker, dansare dirigent, kompositör (nyskrivet verk), librettist (nyskrivet verk), regissör/regiassistent, koreograf/koreografassistent, scenograf, kostym/mask och ljusdesign.

Indikatorer och prestationer

De senaste årens propäer från revisorerna om större tydlighet vad gäller den kvantitativa uppföljningen har fått styrelsen att analysera vilken resultatredovisning som bäst beskriver och knyter an till NMD:s uppdrag (ökad tillgänglighet). Därvid har styrelsen kommit fram till att frågan kan betraktas från två perspektiv;

- Indikatorer som är kopplade till NMD:s uppdrag
- Utförda prestationer för intern uppföljning.

Skillnaden mellan dessa är att indikatorerna ska redovisa hur väl NMD uppfyller sitt uppdrag medan uppföljningen av utförda prestationer ska utgöra grund för intern uppföljning och analys. En självklar utgångspunkt i båda fallen har varit att inte styra ensemblernas konstnärliga beslut (repertoarval).

Vad menar vi då med tillgänglighet? Förbundsordningens skrivning om att "musikteater och dans blir tillgänglig för alla i Norrland" bör ses som en vision. Det finns dock faktorer som är försvårande för att uppnå visionen.

En försvårande omständighet är att många kommuner inte har praktiska förutsättningar att ta emot en mellanstor eller större musik- och dansföreställning eftersom många saknar större scenutrymmen. En annan svårighet, som har diskuterats mycket det senaste året i styrelsen och i möten med de konstnärliga ledarna och de regionala kulturcheferna, är behovet av att stärka de lokala arrangörsföreningarna både ekonomiskt och kompetensmässigt. Det är ett ansvar som egentligen åligger kommunerna men som NMDs styrelse och ensemblerna vill bidra till att utveckla för att kunna nå ut med fler föreställningar till fler kommuner.

Alla är överens om vikten av att ensemblernas produktioner når ut i hela norra Sverige. Det är inte bra tillgänglighet med många föreställningar i ett fåtal kommuner medan de flesta inte får någonting. Därför behövs NMD:s stöd för publikbussar för att skapa ytterligare ökad tillgänglighet till olika föreställningar i hela Norrland.

Denna uppföljning av indikatorer och utförda prestationer föreslogs vid NMDs styrelse 2 september 2013 och fastställdes av förbundsfullmäktige 24 september 2013.

Indikatorer

Indikatorer	Genomsnitt 2009-2012	2013	2014
Nådda kommuner (antal)			
- Med föreställning	19	21	27
- Via publikbuss	10	9	19
Summa, totalt nådda kommuner	29	30	32
Föreställningar utanför hemlänet (%)	58	55	55

Indikatorerna visar en stabil utveckling om man jämför 2014 med ett genomsnitt för de fem senaste åren. En svag tendens till ökning vad gäller nådda kommuner kan noteras.

Ensemblerna har under de senaste fem åren via föreställningar och publikbussar nått över 70 procent av kommunerna i de fyra nordliga länen. Redovisningen för 2014 (19 st) gäller samtliga kommuner som har nyttjat erbjudandet av publikbussar. Andelen föreställningar utanför hemlänet ligger stadigt på nivån 50-60 procent av det totala antalet föreställningar. Styrelsen anser att det är en rimlig nivå med tanke på behovet av att ensemblerna även måste ha en acceptabel möjlighet till förankring och kunna turnera i det egna hemlänet.

Utförda prestationer

Prestationer, totalt för alla ensembler	2007-2011		2008-2013		År 2014
	Totalt	Genomsnitt	Totalt	Genomsnitt	
Föreställningar	607	121	701	117	148
Utomlänsandel (%)	–	57	-	57	53
Besökta kommuner	–	19	-	19	27
Publik	100542	20108	94341	18868	28 393

De senaste åren, förutom föregående år, har visat en tendens till ett något ökande antal föreställningar. Det gäller i synnerhet 2014 som har betydligt fler föreställningar än snittet. Detsamma gäller publiksiffran för 2014. En jämförelse de senaste fem åren visar att det genomsnittliga antalet föreställningar ligger på nivån 100 -120 per år. Den genomsnittliga publiksiffran har legat stabilt runt ca 17 000 per år de senaste åren.

Under 2014 har antalet föreställningar, publik och besökta kommuner varit högre än vanligt. En förklaring är att, framförallt, Norrdans gjorde en omfattande sommarturné med föreställningen ”Sju gånger sju” och spelade på många olika platser, både inom- och utomhus, som inte krävde fasta scenutrymmen. Den högre publiksiffran förklaras, bland annat, av att Estrad Norr spelade inför en stor publik på nationaldagen på Jamtli.

För femårsperioden 2008-2013 är andelen föreställningar utanför hemlänet 57 procent. Av ensemblerna har Piteå Kammaropera, Norrdans och Estrad Norr en högre andel utomlänsföreställningar än NorrlandsOperan. De tre först nämnda ligger för perioden 2008-2012 på nivåer som ligger och pendlar runt 60 procent föreställningar utanför hemlänet. Motsvarande siffra för

NorrlandsOperan är ca 40 procent. En förklaring till detta kan vara dels att de tre mindre ensemblerna inte har egna spellokaler och därför är helt beroende av att turnera och dels att NorrlandsOperans uppdrag inom NMD är att erbjuda större uppsättningar som endast kan spelas på ett begränsat antal scener.

FINANSIERING

Den regionala insatsen 2014 till NMD:s verksamhet är ca 8,2 miljoner kr

Av nedanstående tabell framgår de offentliga bidragen till ensemblerna inom NMD under 2014. Vad gäller landsting/region- och kommunbidrag avser redovisningen de bidrag som var specialdestinerade till ensemblernas för att möjliggöra insatser inom NMD. De totala regionala och kommunala bidragen är om man räknar ensemblernas egna verksamhetsbidrag betydligt större.

Bidragsgivare Belopp i tkr	Piteå Kammaropera	NorrlandsOperan	Norrdans	Estrad Norr	Totalt
Statl. bidrag från NMD	1 720	3 047	3 749	1 802	10 318
Landsting/Regionbidrag	1 693	1 995	2 000	2 476	8 164
Kommunbidrag	819		837		1 656

Det totala statliga bidraget till NMD för 2014 uppgick till 10 719 00 kronor. Av dessa avsatte styrelsen 400 0000 för bidrag till ökad tillgänglighet. Ensemblerna har sammanlagt nyttjat 177 687 kronor under 2014 till ökad tillgänglighet.

I enlighet med NMDs modell för fördelning av statsbidrag och bidrag för ökad tillgänglighet som är fastställd av förbundsfullmäktige och styrelse ska omfördelningen/fördelning av överskott baserat på respektive ensembles andel av den turnérelaterade delen av statsbidraget för det aktuella året. Överskottet 2014 fördelas enligt den procentandel respektive ensemble fått av den turnérelaterade delen av statsbidraget. Det innebär att följande överskott har utbetalas till respektive ensemble för 2014:

Piteå kammaropera (12,5 %)	27 789 kronor
NorrlandsOperan (31,8 %)	70 695 kronor
Norrdans (42 %)	93 371 kronor
Estrad Norr (13,7 %)	30 457 kronor
Totalt:	222 312 kronor

De regionala insatserna för att medfinansiera det statliga verksamhetsbidraget uppgår således till totalt 8 164 tkr. I dessa ingår medfinansiering av NMDs verksamhet, där varje landsting/region bidrar med 195 000 kronor (Västernorrland 199 00 kr), totalt 784 000 kronor.

Med anledning av kulturhuvudstadsåret hade NorrlandsOperan ett särskilt högt koncernbidrag från Umeå kommun och Region Västerbotten på 72,6 miljoner kronor för särskilda kulturhuvudstadsprojekt såsom River stories, Elektra, Blance & Marie m.fl. Även Norrdans hade ett direkt bidrag från landstinget Västernorrland (via Scenkonstbolaget) på ca 8,3 milj. kr. Det är rimligt att utgå från att dessa bidrag indirekt möjliggör ensemblernas produktioner och turnéer även inom NMD området. Till detta ska läggas att både barnoperan inom Estrad Norr och Piteå Kammaropera har tillskott ur respektive läns länsmusikanslag.

NMD-produktioner 2014

Piteå Kammaropera

Konstnärlig ledare:
Producent:

Tomas Isacsson
Håkan Ekman

Piteå Kammaropera gjorde sin första uppsättning 1997. Verksamheten är inriktad på att producera kammaropera och kyrkoopera. Sedan 2007 finns en särskild enhet inom Norrbottensmusiken för Norrbottens Kammarorkester, Piteå Kammaropera samt ensemblen Norrbotten NEO vid Acusticum/Musikhögskolan i Piteå.

NMD-produktion:

Hjärtats nycklar (Uruppförande)

En kyrkopera baserad på Martin Lönnebos bok från 2010 med samma namn. I toner och skådespel beskrivs hjärtats tolv nycklar till ett djupare liv i kristen tradition. Även en och annan västerbottnisk palt och andra delikatesser passerar förbi under ett bildligt gästbud med många kända och okända gäster. Idé och framförande i samarbete mellan Svenska Kyrkan i Umeå, Piteå Kyrkoopera som en del av kulturhuvudstadsåret.

Musik: Ensemble Norrbottens NEO

Dirigent: Mats Rondin

Regi: Peter Bruun

Libretto: Ylva Eggehorn

Scenografi: Patrik Sörling

Kör och solister: Carl Ackefeldt, Johan Christensson, Mette af Klint och Annastina Malm.

Uppsättningarna spelades i följande kommuner: Umeå, Piteå, Luleå, Sundvall, Kramfors,

Örnsköldsvik. Publiken uppgick till totalt 871 personer.

NorrlandsOperan

VD/Konstnärlig ledare: Kjell Englund

Vice VD/Ekonomichef: Per Edlund

Avdelningschef/operaproducent: Britta Amft

NorrlandsOperan startades 1974 med syftet att ge publiken i Norrland möjlighet att uppleva klassisk opera och stor musikteater. Operan har varit sin uppgift trogen och den dåvarande ledningen initierade i början av 1990-talet det samarbete som idag går under namnet Norrlands nätverk för Musikteater och Dans. NorrlandsOperan har under 2010 inlett ett samarbete med Operahögskolan i Stockholm i Institutet för operakonstens utveckling.

NMD produktion:

Jubileumskonsert

Med anledning av att NorrlandsOperan firade sitt 40-årsjubileum bjöd man på en galakväll och jubileumskonsert med en kavalkad av klassiska operapärlor och solister i världsklass.

Musik: Wagner, Verdi, Puccini, Stenhammar, m. fl.

Dirigent: Daniel Cohen

Solister: Susanna Levonen, Kosma Ranuer, Ronald Samm, Lotta Kuisma.

Symfoniorkestern, kör och barnkör vid NorrlandsOperan

Presentatör: Pia Johansson

Konserten spelades i följande kommuner: Umeå, Skellefteå, Lycksele, Luleå, Sundsvall och Östersund. Publiken uppgick till totalt 3244 personer

Norrdans

Verksamhets- och Danschef: Mira Helenius Martinsson/Robert Karlsson

Produktionssamordnare: Maria Grönfeldt-Törnberg

Controller: Stefan Sjöberg

Norrdans startades 1995 och är landets nordligaste professionella dansensemble. Man har som högsta prioritet att framföra högkvalitativ modern dans på turné i de fyra nordliga länen. Sedan något år

tillbaka gör man i större omfattning framträdanden för barn och ungdom. Under turnéerna gör dansarna också workshops för lokala dansare och danselever. Norrdans ingår som en av enheterna i Scenkonstbolaget i Västernorrland. Ensemblen är internationell med dansare från många olika länder.

NMD produktioner

Middle of Nowhere

En annorlunda dansupplevelse som kittlar alla sinnen – en föreställning full av rörelse, ljud, lukter och texturer i en vibrerande atmosfär! Norrdans lämnar det trygga scenrummet och tar dansen närmare publiken. En intim och personlig upplevelse i ett rum som är skapat specifikt för just den här föreställningen. Publiken och dansarna omfamnas av råa material, vardagsföremål, snygga kostymer och häftiga överraskningar.

Koreografi Fernando Melo

Kostym & Scenografi Patrick Kinmonth

Ljusdesigner Peter Lundin

Medverkande Norrdans (9 dansare)

Kommuner/orter: Härnösand, Umeå, Kramfors, Storuman, Östersund, Piteå, Skellefteå och Sundsvall

Sju gånger sju

En danstolkning av karaktärerna i Aleksis Kivis finska nationalepos ”Sju bröder”. Sju spännande koreografer har fått uppgiften att tolka varsin bror ur romanen om Finlands mest älskade brödraskara. Föreställningen spelades utomhus på alltifrån festivaler och torg till hembygdsgårdar och äldreboenden.

Koreografer: Roy Assaf (Israel), Peter Jaško (Slovakien), Joseph Sturdy (England/Sverige), Katrín Hall (Island), Lenka Vagnerová (Tjeckien), Jarek Cemerek (Tjeckien), Lidia Wos (Polen/Sverige)

Kostym:Helle Carlsson

Dansare: Stacey Aung, Fanny Barrouquére, César Garcia, Toby Fitzgibbons, Anna Jirmanova, Javier Perz, Kristian Refslund, Leila Verlinden

Musiker: Jesper Norberg, Patrik Grundström

Kommuner/orter: Härnösand, Sundsvall, Bräcke, Skellefteå, Jörn, Vilhelmina, Sollefteå, Övertorneå, Nordmaling, Bredbyn, Kramfors, Näsåker, Ragunda, Umeå, Holmsund, Vindeln, Norsjö, Tärnaby, Vindeln, Bastuträsk, Stensele, Storuman, Sorsele och Lycksele

Windows

Windows är Norrdans årligen återkommande skyltfönsterföreställning, som bjuder på en avslappnad och avskalad möjlighet att bekanta sig med dansens olika uttrycksformer och stilar. Föreställningen innehåller korta koreografier för en liten yta (ca 1,5x3 meter), skapade och dansade av Norrdans dansare.

Koreografi: Norrdans dansare

Kommuner/orter: Härnösand, Fränsta, Sundsvall, Näsåker, Umeå, Holmsund och Hörnefors

Publiken uppgick totalt på alla kommuner/orter till 10 217

Estrad Norr

Scenkonstchef

Yngve Nordin

Konstnärlig ledare:

Jan Löfgren

Producent:

Monica Bergander

Barn- och ungdomsoperan inom Estrad Norr startades 1997. Målgruppen är barn och ungdomar i alla åldrar, men ensemblen ger även familjeföreställningar. Estrad Norr spelar klassiska operor i bearbetad version samt musikalerna och sångspel. Ambitionen är att varje år uruppföra en opera för barn och/eller ungdom. Man arbetar gärna med projekt och i mindre format med klassrumsbesök. Ensemblen har

dessutom en stark ambition att samarbeta med musiklivet i Jämtland. Estrad Norr ingår i Läns-kulturen i Jämtland som är en del av Regionförbundet Jämtlands län.

NMD produktioner:

Sångbus

Sångbus är ett uppsökande program Som turnerade längs inlandsbanan. Föreställningen innehåller två delar med en interaktiv del och en konserterande del. I den interaktiva delen bjuder ensemblen in till gemensam sång med åhörarna.

Sångare: Angelika Lindahl, Camilla Karlsson, Anna Brandt och Jan Löfgren

Musiker: Astrid Åslin, Tina Didriksson, Lars Ericsson och Tomas Nyqvist

Sagan om Babar - den lilla elefanten

Om den lilla elefanten som flyr undan jägare till staden, och tas hand om av en gammal dam, Madam. Här berättas sagan av Estrad Norrs Jan Löfgren, och musiken framförs av en serenadensemble med Nordiska Blåsarkvintetten som stomme.

Kompositör: Francis Poulenc

Sång: Jan Löfgren

Musik: Serenadensemble/Nordiska Blåsarkvintetten

Producent: Olof Roos

Utanförskapet

Utanförskapet en sång och musikföreställning som kretsar kring Felix som med egna ord säger ”Jag vill vara som alla andra, men jag är ändå mest mig själv, annorlunda är ett annat ord för speciell”. Utanförskapet är brännande aktuell då förståelse för individuella skillnader ofta får stå åt sidan för en ibland fyrkantig mall som kanske inte passar alla.

Sångare och aktörer: Magnus Schönberg, Linnea Kibe, Jan Löfgren, Anna Hanning, Håkan Borgsten, Anna Ulin, Joakim Sundman

Musiker: Anneli Rydh, Katarina Åhlén, Markus Ernehed, Jan-Olov Oscarsson, Anton Lindström, Lars Ericsson, Tomas Nyqvist.

Kapellmästare Roger Rådström

Text och musik: Fredrik Westin och Roger Rådström

Producent: Monica Bergander

Uppsättningarna har spelats på följande orter: Östersund, Strömsund, Krokombäck, Bräcke, Sundsvall, Örnsköldsvik, Kramfors, Ånge, Lycksele, Storuman, Dorotea, Vilhelmina och Skellefteå. Publiken uppgick till totalt 13 952 personer.

Kommentarer till årets resultat och ställning

Balanskravsresultatet för 2014 uppgår till 107,0 tkr. Reglerna i kommunallagen föreskriver att fjolårets balanskravsresultat på -6,1 tkr ska återställas inom tre år, vilket balanskravsutredningen i förvaltningsberättelsen visar. Balanskravsresultat att återställa är därmed 0.

Årets resultat	107,0
Årets balanskravsresultat	107,0
Balanskravsresultat från tidigare år	-6,1
Summa	100,9
”Balanskravsresultat att återställa”	0